26. 1. 2009

ID: 55494

Leasing a trestný čin podvodu

Škodou způsobenou trestným činem podvodu podle § 250 tr. zák. spáchaného uzavřením leasingové smlouvy, kdy záměrem pachatele bylo neplnit vůbec podmínky smlouvy, je cena, za kterou se obvykle prodávají věci, jež se v konkrétním případě staly předmětem podvodného vylákání, nikoli cena, kterou by postupně musel pachatel zaplatit, kdyby dodržel podmínky. Pokud podmínkou uzavření smlouvy bylo zaplacení určité částky při odebrání věcí a pachatel ji zaplatil, je způsobená škoda o tuto částku nižší.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 1204/2008, ze dne 30.10.2008)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání, které podal obviněný M. P., proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 61 To 137/2008, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 6 T 10/2008, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 61 To 137/2008, zrušuje. Současně se zrušují další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Městskému soudu v Praze přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 25. 2. 2008, sp. zn. 6 T 10/2008, byl obviněný M. P. uznán vinným trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., a to na podkladě skutkového zjištění, jak je v rozhodnutí uvedeno. Za tento trestný čin byl obviněný odsouzen podle § 250 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvou let, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 tr. zák. a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let a šesti měsíců. Podle § 59 odst. 2 tr. zák. bylo obviněnému uloženo přiměřené omezení spočívající v povinnosti ve zkušební době podle svých sil uhradit škodu, kterou svým trestným činem způsobil.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost zaplatit poškozené Č., a. s., N. P., částku 335.911,- Kč jako náhradu škody, kterou svým trestným činem způsobil. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byla tato poškozená společnost odkázána se zbytkem uplatněného nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný M. P. odvolání, které bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 61 To 137/2008, podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Citované usnesení odvolacího soudu ve spojení s rozsudkem prvostupňového soudu napadl obviněný M. P. prostřednictvím obhájce dovoláním. Podle jeho názoru „rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku či jiném nesprávném hmotně právním posouzení, dále že bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti odsuzujícímu rozsudku a v řízení mu předcházejícím byl dán důvod dovolání pro předchozí nesprávné právní posouzení skutku či jiné nesprávné hmotně právní posouzení“.

V úvodu podání obviněný shrnul dosavadní průběh řízení. Konstatoval, že k věci nevypovídal. V přípravném řízení uvedl, že vozidlo koupil na leasing, ovšem poté, co přišel o práci, jej nebyl schopen

platit. Soud vzal za prokázaný skutkový děj, když hlavním důkazem je leasingová smlouva ze dne 28. 2. 2002 a žádost o leasing. Ze zprávy I. soud zjistil, že jeho bratr M. P. vyvezl předmětné auto do L. a dne 30. 7. 2002 s ním překročil P. – L. hranice, přičemž vozidlo bylo zaregistrováno v R., když zámky u dveří byly nepoškozeny a klíče k nim i k zapalování byly autentické a původní. Obviněný podotkl, že prvostupňový soud se správně nespokojil s vyčíslením škody poškozeným a nechal vypracovat nový znalecký posudek o ceně vozu v době jeho leasingového převodu. Tato cena byla stanovena nižší částkou, než byla uvedena v obžalobě, a to ve výši 639.600,- Kč. Soud prvního stupně však přesto dospěl k závěru o jeho vině s tím, že od počátku leasingu chtěl vozidlo zcizit, vyvézt je do L. a následně předat jiné osobě. Akontaci a splacení dvou splátek na leasing označil jen za podmínku pro předání vozu. Proto ponechal právní kvalifikaci podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., jak byla uvedena v obžalobě, když vycházel z výše škody 639.600,- Kč, jako částky k níž se podvodné jednání mělo vztahovat. Obviněný vyjádřil nesouhlas s tím, že prvostupňový soud neodečetl od skutečně způsobené škody částku 239.700,- Kč složenou jako akontaci, neodečetl ani dvě splátky v částkách vždy přes 18.000,- Kč. Podle soudu měl svým jednáním způsobil škodu značného rozsahu, jak má na mysli ustanovení § 250 odst. 3 písm. b) tr. zák. Tentýž soud jeho osobě uložil povinnost nahradit poškozenému škodu ve výši 335.911,- Kč.

Podle obviněného se obvodní soud zabýval výší škody dvakrát a pokaždé dospěl k jinému závěru. Poprvé to bylo v souvislosti s právní kvalifikací ve vztahu k ustanovení § 250 tr. zák., zde neodečetl od znalcem zjištěné hodnoty vozu částku 239.700,- Kč složenou jako akontaci, neodečetl ani dvě splátky v částkách vždy přes 18.000,- Kč. Tudíž dospěl k závěru, že výše škody je 639.600,- Kč a že způsobil škodu značného rozsahu ve smyslu znění § 250 odst. 3 písm. b) tr. zák. Podruhé se soud zabýval otázkou výše škody ve vztahu k adheznímu řízení a dospěl k jiné částce, a to k výši škody 335.911,- Kč. Zde odečetl od skutečné hodnoty vozu 639.600,- Kč jednak částku 239.700,- Kč složenou jako akontaci a jednak dvě splátky vždy přes 18.000,- Kč. Ke stejným závěrům dospěl i soud odvolací, tj. že do posouzení výše vzniklé škody se pro účely právní kvalifikace skutku zaplacené částky obviněným nezapočítávají, přičemž rozhodující je cena auta v době prodeje a peníze zaplacené obviněným – akontace a splátky nemají pro právní kvalifikaci skutku význam.

Tuto argumentaci obviněný odmítl. Podle jeho mínění není možné, aby jeden a tentýž soud, jako soud prvostupňový či odvolací dospěl k rozdílným částkám o výši způsobené škody, když tato otázka je významným znakem pro použití právní kvalifikace při rozhodování o vině a výrazně určuje i stupeň společenské nebezpečnosti jednání. Vyjádřil přesvědčení, že určující je skutečná škoda určená odečtem, a to akontace v částce 239.700,- Kč a dvou splátek v částkách vždy přes 18.000,- Kč, od znalcem zjištěné hodnoty vozu 639.600,- Kč. Zdůraznil, že jakýkoli jiný způsob výpočtu skutečně způsobené škody je nesprávný. Podle obviněného není možné, aby uhradil částku ve výši 276.513,- Kč (akontace a dvě splátky) a soud tuto platbu, která zůstala poškozenému a vedla k umoření celkové škody jím způsobené, vůbec nevzal v úvahu. Poznamenal, že složení akontace a zaplacení dvou splátek bylo podmínkou k vydání automobilu, přičemž provedené platby jsou částky, jimiž ponížil svůj majetek a tyto platby zůstaly poškozenému. V této souvislosti obviněný poukázal na stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2002, sp. zn. Tpjn 304/2001, publikované ve Sbírce rozhodnutí a stanovisek pod č. 6/2003. Podle tohoto stanoviska je v případě leasingové smlouvy s převodem vlastnictví k předmětu leasingu trestným jednání, když pachatel leasingové podmínky neplní a v tom případě se hodnota leasingu určená podle hledisek § 89 odst. 12 tr. zák. snižuje o část zaplacené akontace a uhrazené leasingové splátky. Leasingový nájemce si předplácí kupní cenu, proto nelze tyto splátky považovat jen za ekvivalent užívání věci, ale jde o splácení kupní ceny pořizovací hodnoty.

Závěrem dovolání obviněný zopakoval, že rozhodnutí soudů obou stupňů spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení a bylo rozhodnuto o zamítnutí jeho řádného opravného prostředku proti odsuzujícímu rozsudku a v řízení mu

předcházejícím byl dán důvod dovolání pro předchozí nesprávné právní posouzení skutku či jiné nesprávné hmotně právní posouzení. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Městského soudu v Praze a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

K podanému dovolání se ve smyslu znění § 265h odst. 2 věty první tr. ř. písemně vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství.

Úvodem státní zástupce shrnul dosavadní průběh řízení a uplatněné dovolací námitky. Konstatoval, že tyto lze podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť obviněný nenapadá kvalitu provedeného dokazování (např. znaleckého posudku zpracovaného k ocenění vozidla), ale brojí proti právní konstrukci, ze které soudy při stanovení výše škody vycházely. Uplatněné námitky je nutno považovat z větší části za důvodné. Podle státního zástupce vycházely soudy obou stupňů při stanovení výše škody jako zákonného znaku trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. bez dalšího ze znalecky stanovené ceny vozidla v době uzavření leasingové smlouvy a k platbám učiněným obviněným přihlédly pouze při rozhodování o náhradě škody. Z hlediska právní kvalifikace se soudy zaplacením obviněným uváděných částek zabývaly pouze v té souvislosti, že tato okolnost nevylučuje subjektivní stránku trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák. V návaznosti na to podotkl, že při stanovení výše škody způsobené majetkovou trestnou činností, která byla páchána v souvislosti s tzv. leasingem, je v zásadě namístě vycházet z hledisek uvedených v § 89 odst. 12 tr. zák.; současně je však nutno přihlížet k některým specifikům leasingového vztahu. Poznamenal, že škodou způsobenou trestným činem podvodu podle § 250 tr. zák., jenž byl spáchán uzavřením tzv. leasingové smlouvy, kdy záměrem pachatele bylo vůbec podmínky smlouvy neplnit, je cena, za kterou se obvykle prodávají věci, jež se v konkrétním případě staly předmětem podvodného vylákání. Pokud podmínkou uzavření smlouvy bylo zaplacení určité částky při odebrání věcí a pachatel ji zaplatil, je způsobená škoda o tuto částku menší (rozhodnutí č. 27/1996 Sb. rozh. tr.).

Podle výslovného konstatování soudu prvního stupně, na něž státní zástupce odkázal, bylo zaplacení částky přesahující 250.000,- Kč nutnou podmínkou k tomu, aby se předmětné vozidlo dostalo do dispozice obviněného. Za této situace mělo být pro účely stanovení výše škody, a to nejen pro účely adhezního řízení, ale i pro účely stanovení výše škody jako zákonného znaku trestného činu, zohledněno zaplacení tzv. akontace a první splátky při převzetí vozidla. Od obvyklé ceny vozidla v době jeho převzetí měly být tyto částky odečteny, nikoli ovšem v plné výši, ale pouze jejich část určená na postupnou úhradu kupní ceny (viz přiměřeně rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 5 Tz 245/2000). Současně zdůraznil, že trestný čin podvodu podle § 250 tr. zák. byl dokonán momentem převzetí vozidla obviněným dne 28. 2. 2002. Proto finanční částky, které uhradil dne 28. 3. 2002 a dne 28. 4. 2002 lze považovat pouze za částečnou náhradu způsobené škody. K těmto částkám nelze přihlížet při stanovení výše škody jako znaku trestného činu a jejich zaplacení je možno zohlednit pouze při rozhodování v adhezním řízení.

Dále státní zástupce konstatoval, že rozhodnutí soudů obou stupňů, pokud za škodu způsobenou trestným činem bez dalšího považovaly celou hodnotu vozidla v době jeho převzetí, bylo založeno na nesprávném hmotně právním posouzení hledisek rozhodných pro stanovení výše škody. Toto pochybení mělo současně s velkou pravděpodobností vliv i na správnost právní kvalifikace skutku. Poznamenal, že ačkoli z důvodů výše rozvedených by nebylo možno od obvyklé ceny vozidla zřejmě odečíst celou obviněným uváděnou částku 276.513,- Kč, lze důvodně předpokládat, že při dodržení správného postupu by škoda nedosáhla částky 500.000,- Kč, a tudíž by nešlo o značnou škodu ve smyslu znění § 89 odst. 11 tr. zák. a § 250 odst. 3 písm. b) tr. zák. Protože rozhodnutí soudu prvního stupně bylo zatíženo vadou uvedenou v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je ve věci též dán dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. [bylo rozhodnuto o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., ačkoli byl v předcházejícím řízení dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k)].

V závěru vyjádření státní zástupce z popsaných důvodů navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 61 To 137/2008, jakož i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 25. 2. 2008, sp. zn. 6 T 10/2008, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. prvostupňovému soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Současně navrhl, aby dovolací soud rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání. I pro případ jiného než navrhovaného rozhodnutí vyslovil souhlas s rozhodnutím věci v neveřejném zasedání [§ 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.].

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) předně shledal, že dovolání obviněného M. P. je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2, 3 tr. ř.).

Protože dovolání je možné učinit pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím uplatněné zákonem stanovené dovolací důvody, které sice číselně neoznačil, ale jejich slovní vyjádření je zcela jednoznačné.

Podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. platí, že dovolání lze podat, jen je-li tu některý z následujících důvodů:
g) rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení,
l) bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v písmenech a) až k).

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. patří mezi procesní dovolací důvody. Jeho smyslem je náprava závažných vad, které vedou k tzv. zmatečnosti rozhodnutí. Dopadá předně na případy, kdy došlo k zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku bez věcného přezkoumání a procesní strana tak byla zbavena přístupu ke druhé instanci. Podstata uvedeného dovolacího důvodu spočívá v tom, že soud druhého stupně měl v řádném opravném řízení přezkoumat určité rozhodnutí napadené řádným opravným prostředkem po věcné stránce, avšak namísto toho v případě odvolání opravný prostředek zamítl podle § 253 odst. 1 tr. ř. nebo odmítl podle § 253 odst. 3 tr. ř., aniž by však pro takový postup byly splněny procesní podmínky.

U obviněného M. P. však o takový případ nejde, neboť Městský soud v Praze jako soud druhého stupně konal odvolací řízení a o řádném opravném prostředku (odvolání) jmenovaného rozhodl ve veřejném zasedání a po provedeném přezkumu podle hledisek stanovených zákonem (§ 254 tr. ř.). Za této situace lze dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. uplatnit, byl-li v řízení předcházejícímu rozhodnutí o řádném opravném prostředku dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. V tomto směru obviněný uplatnil dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

V rámci výše citovaného důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možno namítat, že skutek, jak byl v původním řízení soudem zjištěn, byl nesprávně kvalifikován jako určitý trestný čin, ačkoliv šlo o jiný trestný čin nebo nešlo o žádný trestný čin. Vedle těchto vad, které se týkají právního posouzení skutku, lze vytýkat též jiné nesprávné hmotně právní posouzení, jímž se rozumí zhodnocení otázky nespočívající přímo v právní kvalifikaci skutku, ale v právním posouzení jiné skutkové okolnosti mající význam z hlediska hmotného práva. Z dikce předmětného ustanovení přitom plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním namítat pouze vady právní (srov. např. názor vyslovený v usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 73/03, sp. zn. II. ÚS 279/03, sp. zn. IV. ÚS 449/03). Nejvyšší soud není oprávněn v dovolacím řízení přezkoumávat úplnost dokazování a posuzovat postup při hodnocení důkazů soudy obou stupňů. Při rozhodování vychází z

konečného skutkového zjištění soudu prvního eventuálně druhého stupně a v návaznosti na tento skutkový stav posuzuje správnost aplikovaného hmotně právního posouzení, přičemž skutkové zjištění nemůže změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak i v závislosti na jiném hodnocení v předcházejícím řízení provedených důkazů. Těžiště dokazování je v řízení před prvostupňovým soudem a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen odvolací soud (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou k přezkoumávání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a není oprávněn přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět nebo opakovat (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.).

V dovolání obviněný vznáší výhradu, že prvostupňový soud neodečetl od skutečně způsobené škody částku 239.700,- Kč složenou jako akontaci, neodečetl ani dvě splátky v částkách vždy přes 18.000,- Kč, což nebylo napraveno ani v odvolacím řízení. Přitom tentýž soud mu uložil povinnost nahradit poškozenému škodu ve výši 335.911,- Kč. Podle obviněného je určující skutečná škoda, tj. v daném případě určená odečtem jednak složené akontace v částce 239.700,- Kč a jednak dvou splátek v částkách vždy přes 18.000,- Kč, a to od znalcem zjištěné hodnoty vozu 639.600,- Kč. Zdůrazňuje, že otázka škody je významným znakem pro použití právní kvalifikace při rozhodování o vině a výrazně určuje i stupeň společenské nebezpečnosti jednání. Tato námitka obsahově uplatněný dovolací důvod naplňuje. Nejvyšší soud proto posuzoval, zda napadená soudní rozhodnutí vykazují namítanou právní vadu.

Jelikož dovolací soud neshledal některý z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozhodnutí, proti němuž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů relevantních námitek uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející, přičemž dospěl k následujícím závěrům.

Trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. se dopustí ten, kdo ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti a způsobí takovým činem na cizím majetku značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek. Podle § 89 odst. 11 tr. zák. se značnou škodou rozumí škoda dosahující nejméně částky 500 000 Kč. Zákon v § 89 odst. 12 věty první tr. zák. zakotvuje, že při stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Podle § 4 písm. a) tr. zák. je trestný čin spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl způsobem v trestním zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem.

Ve stručnosti lze připomenout, že při uvedení někoho v omyl pachatel předstírá okolnosti, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci. Využitím omylu jiného pachatel sám k vyvolání omylu nepřispěl, ale po poznání omylu jiného v příčinném vztahu k němu jednal tak, aby ke škodě cizího majetku sebe nebo jiného obohatil. Podstatné skutečnosti zamlčí pachatel, pokud neuvede při svém podvodném jednání jakékoli skutečnosti, které jsou rozhodující nebo zásadní pro rozhodnutí podváděné osoby, přičemž pokud by tyto skutečnosti byly druhé straně známy, k plnění z její strany by nedošlo, popř. došlo za méně výhodných podmínek. O omyl půjde i tehdy, když podváděná osoba nemá o důležité okolnosti žádnou představu nebo se domnívá, že se nemá čeho obávat a může se týkat i skutečností, které teprve mají nastat; pachatel však musí o omylu jiného vědět již v době, kdy dochází k jeho obohacení. Obohacením se rozumí neoprávněné rozmnožení majetku (majetkových práv) pachatele nebo někoho jiného, ať již jeho rozšířením nebo ušetřením nákladů, které by jinak byly z majetku pachatele nebo někoho jiného vynaloženy. Obohacení se nemusí shodovat se škodou, přičemž zákonný znak obohacení jiného je naplněn i obohacením blíže neurčené osoby nebo skupiny osob (srov. např. rozhodnutí č. 18/1991 Sb. rozh. tr.). Škoda na cizím majetku představuje jak zmenšení majetku (hodnotu, o kterou byl majetek zmenšen), tak i ušlý zisk (hodnota, o kterou by jinak byl majetek oprávněně zvětšen), přičemž musí být zjištěno, zda pachatel jednal v úmyslu způsobit jiné osobě škodu, a to již v době, kdy se dopustil podvodného jednání.

Podkladem pro výrok o vině trestným činem, jímž byl obviněný M. P. uznán vinným, bylo zjištění popsané v tzv. skutkové větě výroku rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4, že „dne 28. 2. 2002 v úmyslu získat majetkový prospěch v a. T. R. –V. P., K., P., uzavřel se společností Č. L., a. s. leasingovou smlouvu č. o finančním pronájmu osobního motorového vozidla Audi A6 2,5 TDI, rz , v hodnotě 639.600,- Kč, přičemž při uzavírání leasingové smlouvy č. uvedl, že je zaměstnán u společnosti J. J., s. r. o., IČ, s průměrným čistým měsíčním příjmem ve výši 37.022,- Kč, to vše při vědomí, že tento údaj není pravdivý, neboť u společnosti J. J., s. r. o., nikdy nepracoval, v leasingové smlouvě se dále zavázal, že uhradí 48 měsíčních leasingových splátek ve výši 18.786,- Kč, to vše při vědomí, že takto dohodnuté splátky nebude hradit, přičemž skutečně uhradil pouze tři leasingové splátky, první společně se složením akontace ve výši 239.700,- Kč při podpisu leasingové smlouvy a převzetí vozidla dne 28. 2. 2002, dále uhradil leasingovou splátku splatnou ke dni 28. 3. 2002, a to v plné výši 18.786,- Kč a ze splátky splatné ke dni 28. 4. 2002 pak pouze částku 18.027,- Kč, předmětné vozidlo, u něhož bylo v Č. r. hlášeno odcizení v době od 29. 7. 2002 do 24. 10. 2002, pak bylo bratrem obžalovaného nepoškozené a s původními klíči vyvezeno dne 30. 7. 2002 do L. r. a následně zaregistrováno na nového vlastníka v R. f., to vše ke škodě poškozené Č. L., a. s., které jako vlastníku nebylo vozidlo Audi A6, rz., v hodnotě 639.600,- Kč doposud vráceno.“

Z citovaných skutkových zjištění je zjevné, že obviněný ke škodě cizího majetku (společnosti Č. L., a. s.), a to v přímém úmyslu podle § 4 písm. a) tr. zák., sebe obohatil tím, že uvedl někoho v omyl (osobu, která jménem označené společnosti jednala, předstíráním okolností, které nebyly v souladu se skutečným stavem věci). Současně byla dána příčinná souvislost mezi omylem této osoby a jí učiněnou majetkovou dispozicí i příčinná souvislost mezi touto dispozicí a škodou na cizím majetku a obohacením obviněného. Naproti tomu ale nelze souhlasit s tím, že svým jednáním způsobil na cizím majetku – společnosti Č. L., a. s., značnou škodu, v daném případě 639.600,- Kč.

Škodou způsobenou trestným činem podvodu podle § 250 tr. zák. spáchaného uzavřením tzv. leasingové smlouvy. kdy záměrem pachatele bylo neplnit vůbec podmínky smlouvy, je cena, za kterou se obvykle prodávají věci, jež se v konkrétním případě staly předmětem podvodného vylákání (§ 89 odst. 12 tr. zák.), nikoli cena, kterou by postupně musel pachatel zaplatit, kdyby dodržel podmínky. Pokud podmínkou uzavření smlouvy bylo zaplacení určité částky při odebrání věcí a pachatel ji zaplatil, je způsobená škoda o tuto částku nižší (viz rozhodnutí publikované pod č. 27/1996 Sb. rozh. tr.).

Podle názoru Nejvyššího soudu nepostupoval Obvodní soud pro Prahu 4 (následně v odvolacím řízení i Městský soud v Praze) správně, když do škody, kterou obviněný M. P. svým jednáním způsobil, zahrnul složení akontace ve výši 239.700,- Kč a první leasingové splátky ve výši 18.786,- Kč. Zaplacení těchto finančních částek při odebrání osobního motorového vozidla Audi A6 2,5 TDI bylo totiž podmínkou uzavření leasingové smlouvy, a tudíž způsobená škoda měla být o tyto peněžní částky nižší. Naproti tomu však nelze akceptovat tvrzení obviněného, že odečtena měla být i další jeho osobou uhrazená splátka, neboť nebyla jednak podmínkou uzavření smlouvy a ani nedošlo k jejímu zaplacení při odebrání automobilu. V případě této ale i další ve výroku o vině uvedené a obviněným zaplacené finanční částky se jedná toliko o částečnou náhradu škody.

Je zjevné, že v důsledku zmíněného nedostatku nemůže obstát právní posouzení předmětného skutku jako trestného činu podvodu podle § 250 odst. l, 3 písm. b) tr. zák., jak je důvodně namítáno v dovolání i ve vyjádření státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství k mimořádnému opravnému prostředku. Soudy obou stupňů pochybily, pokud za škodu způsobenou trestným činem považovaly celou hodnotu vozidla v době jeho převzetí. Správně určená výše způsobené škody má zásadní význam nejen z hlediska právní kvalifikace skutku, ale i pro posouzení stupně společenské nebezpečnosti spáchaného protiprávního jednání. Je nutno připomenout i názor uvedený ve stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu, sp. zn. Tpjn 304/2001, které se zabývalo otázkou škody v případě trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák., jenž byl spáchán na předmětu

leasingu. Ve stanovisku byl mimo jiné v podrobnostech jako nesprávný označen postup soudů, při kterém od prodejní ceny předmětu leasingu v době činu odečítají celkovou částku zaplacených leasingových splátek, včetně uhrazené akontace. Současně bylo konstatováno: „…stejný přístup neplatí v případě trestného činu podvodu podle § 250 tr. zák. spáchaného uzavřením leasingové smlouvy, kdy záměrem pachatele bylo prostřednictvím této smlouvy vylákat cizí věc, aniž vůbec hodlal plnit její podmínky (aniž se ve skutečnosti jednalo o leasing). Proto je třeba při posuzování výše způsobené škody přihlédnout k částce, jejíž zaplacení bylo předpokladem odebrání věci (tzn. není důvodu ke změně právního názoru vysloveného v rozhodnutí publikovaném pod č. 27/1996 Sb. rozh. tr.)“.

Vzhledem k popsaným skutečnostem Nejvyšší soud shledal, že dovolání bylo podáno důvodně, neboť zmíněný nedostatek v právním posouzení skutku, byť byl vytýkán v odvolání, nebyl v odvolacím řízení napraven. Proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 61 To 137/2008. Současně zrušil další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále podle § 265l odst. 1 tr. ř. Městskému soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Po zrušení napadeného usnesení se trestní věc obviněného M. P. dostala do procesního stadia řízení před odvolacím soudem. Úkolem Městskému soudu v Praze bude, a to při dodržení všech v úvahu přicházejících ustanovení trestního řádu, věc projednat v takovém rozsahu, aby mohl učinit o odvolání zákonu odpovídající rozhodnutí. Zároveň lze ve smyslu ustanovení § 265s odst. 1 tr. ř. odkázat na právní názor, který v tomto usnesení Nejvyšší soud vyslovil. Jelikož napadené rozhodnutí bylo zrušeno toliko z důvodu dovolání obviněného nemůže s ohledem na ustanovení § 265s odst. 2 tr. ř. v novém řízení dojít ke změně v jeho neprospěch.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Nemajetková újma, nutná obrana (exkluzivně pro předplatitele)
- Opatrovník (zmocněnec) poškozeného (exkluzivně pro předplatitele)
- Právní styk s cizinou (exkluzivně pro předplatitele)
- Podjatost soudce
- Poškozený (exkluzivně pro předplatitele)
- Odejmutí věci soudci
- Přerušení výkonu trestu odnětí svobody
- Účinné vyšetřování (exkluzivně pro předplatitele)
- Nesprávný úřední postup
- Adhezní řízení
- Poučení o přípustnosti dovolání v trestním řízení (exkluzivně pro předplatitele)